

Zavedu tě do Carson City

Bohumil Matějovský

(Ukázka textu)

„Lád'a kuk, habakuk! Lád'a kuk, habakuk!“

Posměšný dětský pokřik rozechvěl poklidnou atmosféru staré ulice, spalované žárem poledního slunce.

Široké dveře hostince se prudce otevřely. Na ulici se vyhrnul zavalitý mladík. Chvíli se zlostně rozhlížel a pak se těžkopádně rozběhl za prchajícím houfem dětí.

„Já vám ukážu!“

„Bacha, Lád'a! Zdrhejte!“

Byl příliš nemotorný, než aby je mohl dohnat. Na nerovné dlažbě klopýtl. Kolena i dlaně odřené do krve.

„Počkejte, až vás chytím,“ zvedal se pomalu ze země.

Na prahu otevřených dveří se objevila starší žena.

„Lád'o! Co to tady zase vyvádíš! A vy koukejte mazat, darebáci jedni! To nemáte nic lepšího na zábavu?“

Odevzdaně se loudal zpátky. Z několika oken natahovaly krky zvědavé stařeny. Málokdy se tu něco dělo a tak je ten hluk přilákal.

Dveře zaklaply a ulice se znovu ponořila do nedělního ticha.

„Kolikrát ti mám říkat, aby ses jich nevyšiml,“ povzdychla si unaveně žena. „Když za nimi nebudeš běhat, přestane je to hulákání bavit. Teď mi, prosím tě, pomoz. Vezmi koště a zamet' dvorek. Já už to nestihnu.“ Pak se vrátila do výčepu, aby tam dokončila úklid. Do otevírací doby zbývaly ještě dvě hodiny.

Lád'a se došoural na opuštěný dvorek a usedl na lavičku.

Zavalitý, šestnáctiletý pořizek. *Lád'a habakuk*, jak s oblibou pokřikovaly zlomyslné děti. „Praštěnej Lád'a,“ jak ho mezi sebou

důvěrně nazývali někteří škodolibí lidé. Ani školu nevychodil celou. Zůstane už rodičům na krku. Nikdy se nedokáže osamostatnit. Postarat se sám o sebe. Tohle si o něm mysleli.

Na nízké kamenné zdi se objevil stín, který hbitě a neslyšně sklouzl do dvora.

Lád'a užasle pootevřel ústa.

„René? Co tady děláš?“

Patnáctiletý čahoun s baťůžkem na zádech se tajuplně usmál.

„Co bych dělal. Nevidíš? Lezu přes zeď. Jseš tu sám?“
rozhlédl se pátravě.

„Máma uklízí výčep.“

„Fajn. Můžeme alespoň v klidu pokecat,“ přisedl na lavičku.
Pak sáhl do kapsy a vytáhl zmuchlanou krabičku cigaret.

„Dáš si taky?“

„Co? Ne, to ne... já...“

„Nekouříš. No jasně. Taky jsem si už říkal, že s tím praštím. Abych se tak nezadejchával. Mám tu ale stejně jen poslední dva kousky. Nový už kupovat nebudu. Chtěl jsem si teď jen trochu dopřát, když jsem znovu na svobodě.“

„Na svobodě?“

„Copak ty to nevíš? Že mě před měsícem odvezli do lapáku?“

„To ne. To jsem nevěděl,“ vrtěl udiveně hlavou a pak se váhavě zeptal: „co je to ten lapák? Vězení?“

„Ne tak docela. Na opravdový vězení jsem ještě moc mladej,“ ušklíbl se. „Je to jen takovej ústav, ale už jsem tam toho měl po krk. Ten jejich otravnej denní řád. Tak jsem zdrhnul. Už podruhé. Ale tentokrát chci utýct...“ a přestože je nikdo nemohl slyšet, ztišil hlas: „až do Ameriky. Do Nevady. Za strejdou Filipem. On tam žije už spoustu let. Tady by mě jen vláčeli po ústavech... a co pak. Pro každýho tu už stejně budu navždycky

zapsanej jako mizera z ústavu. V tomhle jsme na tom oba stejně, kámo. A neříkej, že ne. Vím dobře, jak se k tobě lidi chovaj. Stejně, jako se chovaj ke mně. Koukaj na nás skrz prsty. Proto jsem za tebou přišel. Jestli bys nešel se mnou.“

Lád'a vytřeštil oči. Takovou nabídku rozhodně nečekal.

„Tak co nic neříkáš? Já vim, vybalil jsem to na tebe moc rychle. Tohle není jako vyrazit si někam na Mácháč, to uznávám, ale nemám teď na nějaký dlouhý vysvětlování čas. Každopádně: na tuhle cestu budu potřebovat parťáka“

„Parťáka?“ nevyházel Lád'a z úžasu.

„Jasně. A ty máš sílu. A nejseš podrazák. Budeš dobrej parťák. Stejně tě tady pořád držej na uzdě, nemáš to vlastně o nic lepší, než já v tom lapáku. Ale jestli se ti to takhle líbí, tak mi to řekni rovnou a já půjdu sám. Já to pochopim. Že se na takovou dlouhou cestu necejtíš. Musíš se ale rozhodnout hned.“

„Až do Ameriky? Copak to jde?“

„A proč by to nešlo?“

„Amerika musí bejt přece strašně daleko.“

„To se ví, že je daleko,“ usmál se René. „Ale ne tak daleko, aby nebylo možný se tam dostat. Neboj se, mám to promyšlený. Když utíkal strejda Filip, měl to horší. Tenkrát šlo o kejhák. Když jsi chtěl utýct přes hranice, dalo to velkou fušku. Prej po lidech i stříleli. Dneska je to ale snadný. Hranice jsou otevřený, můžeš jít, kam chceš. Tak co?“

„Když já nevím. Musím teď nejprve zamést dvorek.“

„Cože?“

„No... pomáhám s tím vždycky mámě.“

„Děláš si srandu? Já ti tu vyprávím o cestě do Ameriky a ty se staráš o nějakou špinavej dvorek?“

Lád'a stále váhal. Byl z toho všeho zmatený.

„Hele, teď ti něco ukážu. Dokážeš udržet tajemství?“

„Jasně že dokážu,“ přikývl.

René sáhl do kapsy a vytáhl svazek bankovek.

„Vidíš? Rovnejch sedum tisíc. Mám plán, jak se dostat do přístavu v Hamburku. A pak přes oceán. Až do Ameriky.“

„Téda... kdes je vzal?“ vyvalil Láďa oči.

„Sebral jsem je před chvílí. Jsou beztak moje. Mám na ně nárok. Našetřil jsem si. Do poslední koruny. No jo. Našetřil. Prodal jsem svoje různý věci a tak podobně.“

„A nemůžou tě za to znovu zavřít?“

„Za to, že jsem si vzal svoje vlastní prachy?“

„No tak za to, že jsi utekl.“

„Jasně, že mě můžou znovu zavřít. Ale to by mě museli dřív chytit,“ zašklebil se. „Natrefil jsem to dobře, máma je v práci, a ten její novej přítel, co čumí každým vokem jinak, taky nebyl doma. Měl jsem tyhle prachy dobře schovaný, nikdo o nich nevěděl. Ale nemůžu se tu už dýl zdržovat. První místo, kde mě budou hledat, bude nejspíš u nás doma. A pak ještě v Brně,“ zachechtal se. „No jo. V Brně. Tak co? Ptám se naposledy. Půjdeš se mnou?“

„Do Nevady?“ zamyslel se Láďa. „A co tam budu dělat? Nikoho tam neznám. Ani nevím, jak to tam vypadá.“

„Už jsem ti to přece říkal. Najdeme strejdu Filipa. Žije ve městě Carson City. Postará se o nás. Zdrhnul tam ještě dřív, než jsem se narodil, ale neboj se, ví o mně. Jsem přece jeho synovec. Najdeme si tam práci. V Americe je spousta možností.“

„Do Nevady,“ opakoval Láďa. To slovo se mu líbilo. Znělo tak záhadně. Vzdáleně.

„Mám u sebe mapu. Pak ti ji ukážu. Stačí, když si sbalíš slabou deku a pár drobností. Taky peníze, jestli můžeš. Ty budou důležitý. Pak odtud vypadnem. Mobil si ale neber, podle něj by

nás mohli zaměřit a najít. Navíc stejně nebude kde ho cestou dobíjet. Byl by nám nanic. Tak co? Jdeš do toho se mnou?“

„Až do Ameriky,“ zašeptal Lád'a.

„A proč ne? Země neomezených možností. Takhle se to říká. Země, kde se z naprostého chudáka může stát ten největší boháč. Pláže, hory, řeky, prerie i sníh. Kaktusy vysoký jak dopravní značky. Města plný mrakodrapů. Dva oceány, z každé strany jeden. Atlantik a Tichomoří. Kdybys jel autem dva dny v kuse, tak nestihneš přejet z jednoho pobřeží na druhý. Tam nás čeká ten správný život. Tady budeš jen donekonečna posedávat na ušmudlaném dvorku a honit se na ulici za těmi usmrkanci. To vážně chceš?“

„To ne,“ zašeptal Lád'a a dotkl se odřených kolenou.

„Tak vidíš. A jestli to chceš změnit... tak, jako chci změnit svůj život já... nesmíš se bát velkých rozhodnutí.“

Lád'a zaraženě mlčel. Lákalo ho to, a zároveň se toho bál. Pak si vzpomněl, jak se ho René kdysi zastal na ulici před pokřikujícími dětmi. Na ty posměváčky tehdy zadupal a hodil po nich pár kamenů. Hned vzali do zaječích.

„Tak chvíli počkej. Jen si sbalím ty věci.“

Mířili vyschlou polní cestou k lesnatým kopcům na obzoru.

„Nepojedeme autobusem ani vlakem,“ vysvětloval René. „Alespoň ne teď a ne tady. S tím už mám špatný zkušenosti. Když jsem zdrhnul minule, chytli mne právě v autobuse. Půjdeme proto pěkně po svejch. Vim kudy. V letní krajině nebudou dva kluci s bágla vůbec nápadný, rozumíš. Všude je spousta luffáků.“

„Luffáků?“

„Zkrátka turistů. Budeme prostě jako dva obyčejní čundráci na cestě. Noc pod hvězdami, orientace podle mechu na

stromech,“ zasmál se, ale hned dodal. „Neboj se, to byl jen vtip. Podle mechu cestu hledat nebudeme. Já vím, kudy jít. Buď v klidu.“

Lád'a ovšem tak docela v klidu nebyl. Tušil, že tohle by asi dělat neměl. Tajně utíkat z domova. Líbila se mu ale Reného slova, že může odejít někam, kde se mu nebude nikdo posmívat. Kde ho nikdo nezná. Pak se mu to však znovu rozleželo v hlavě.

„Naším to bude asi líto,“ řekl váhavě. „Že jsem utekl.“

„Líto?“ ušklíbl se René. „A to jim není líto, že jsi pořád zavřenej na tom vašem dvorku? A že na tebe haranti na ulici pokřikujou?“

„Já vím. Já jen... to už mámu a tátu nikdy neuvídím?“

„Neřekl jsem přece, že je už nikdy neuvídíš. Až si v Nevadě najdeš práci, a tu si najdeš, to mi věř, můžeš jim poslat prachy na letenku. Protože v Americe si vyděláš dvakrát tolik, než kolik vydělaj vaši dohromady, to si piš. Pak můžou přiletět za tebou. Vaším sousedům z toho vypadnou bulvy z důlků. A nikdo už nebude říkat, že jsi Lád'a habakuk Budou říkat: *tak to je ten frajer, co zdrhnul do Ameriky a všem tady vytřel zrak*. A pokud jde o mě, tak já už dávno vím, co chci v Nevadě dělat. Nejdřív ale najdeme strejdu a pak už to půjde samo, uvidíš.“

Lád'a se zastavil. Chvilí přemýšlel.

„Tak jo,“ přikývl konečně.

„*Tak jo* mi nestačí,“ zavrtěl hlavou René. „Musim vědět, že to fakt chceš. Že to myslíš vážně. Že mi po první noci někde v lese nezačneš kňourat, že tě štípou komáři, cucaj klíš'ata a že chceš domů koukat na televizi. Jestli si nevěříš, musíš to říct hned. Dokud je čas. Ještě máš možnost vrátit se na svůj dvorek.“

Lád'a se naposledy ohlédl.

„Nechci tu zůstat. Chci odejít.“

„Natuty?“

„Na co?“

„Zkrátka se ptám, jestli chceš začít nový život. V zemi, kde se nikomu neposmívají jen proto, že byl v lapáku, nebo že měl problémy ve škole.“

„Chci,“ přikývl Lád'a. Pak sundal ze zad batoh, který si vzal na cestu, a chvíli se v něm přehraboval. Vzápětí cosi vytáhl.

René se užasle nadechl.

„Ty vole... cos to sebou vzal?“

Lád'a jen nevinně pokrčil rameny.

„To je moje Sisi.“

(část textu novely)